

Werkgroep Arbeidsomstandigheden en - voorwaarden

Rudi Delarue - Voorzitter NAR

WERKGELEGENHEIDSCONFERENTIE / CONFERENCE SUR L'EMPLOI
14 - 15 JUNI / JUIN 2022

Welke extra initiatieven zijn nodig om de ernstige problemen inzake onveilig en ongezond werk bij tewerkstelling van werknemers met migratieachtergrond (bouw, goederenvervoer) tegen te gaan?

- Gemeenschappelijk belang sociale partners in bv. bouw om te investeren in veiligheid en welzijn
- In deze bouw zijn er al heel wat initiatieven genomen
- Bouw en vervoer zijn nu al multiculturele sectoren
- Betrokken werkers kunnen actief zijn onder diverse statuten: bv. in dienstverband van aannemer, detachering, zelfstandigen, enz.
- Uitdagingen waarmee de bouwsector en de transportsector te maken krijgen:
 - Communicatieproblemen: wegens diverse talen
 - Begrip veiligheidsinstructies
 - Verschil in effectieve competenties, zelfs binnen de EU

Welke extra initiatieven zijn nodig om de ernstige problemen inzake onveilig en ongezond werk bij tewerkstelling van werknemers met migratieachtergrond (bouw, goederenvervoer) tegen te gaan? (Vervolg)

- Ontwikkeling van goede praktijken rekening houdende met zorgvuldigheidsplicht:
 - Vorming in de taal van de werknemer (al in bouw, industrie), meer aandacht nodig bij de tewerkstellingsdiensten (te vaak in landstaal)
 - Veiligheidsinstructies in vele talen, pictogrammen, enz. (bouw, industrie)
 - Sectorale veiligheidsplannen in bouw :
 - maar ook relevant voor alle fraudegevoelige sectoren
 - vraag aan overheid om hier meer op in te zetten met investeringen in inspectie/handhaving
 - Transport met Transparanto: toolbox, met belangrijke veiligheidsgerelateerde woorden en zinnen, vertaald in 26 Europese talen, om effectieve communicatie tussen (ont)laadplaatsen en vrachtwagenchauffeurs te bevorderen
 - Bouw met ConstruBadge: vergemakkelijkt controles
 - CAO's rond behoorlijke huisvesting (bv. seizoenarbeid, besprekingen uitzendsector)

WERKGELEGENHEIDSCONFERENTIE / CONFERENCE SUR L'EMPLOI
14 - 15 JUNI / JUIN 2022

Welke extra initiatieven zijn nodig om de ernstige problemen inzake onveilig en ongezond werk bij tewerkstelling van werknemers met migratieachtergrond (bouw, goederenvervoer) tegen te gaan? (Vervolg)

- Andere acties en initiatieven:
 - Meer nadruk leggen op controle en handhaving en meer middelen voorzien voor veiligheid en welzijn (inspectiediensten)
 - Korter op de bal spelen in sectoren/beroepen met groot risico
 - Beheersing van onderaanneming: wel rekening houden dat voor sommige gespecialiseerde taken een grote specialisatie vereist kan zijn (opletten voor marktverenging)
 - Voorbeeldfunctie voor de overheid bij overheidsopdrachten:
 - bestaande wetgeving rond beperking onderaanneming tot 2-3 niveaus - meer toezicht nodig door overheden
 - Controle op EU-regels rij en rusttijden vervoer, aandacht voor goede belading vrachtwagens want grote impact op veiligheid
 - Goede informatie door overheden en sociale partners over toepasselijke regels en CAO's (met aandacht voor KMO's en voor zelfstandigen waar relevant)

Welke extra initiatieven zijn nodig tegen de praktijken van uitbuiting en mensenhandel, met inbegrip van een betere bescherming en begeleiding van slachtoffers?

- Onderschatting fenomeen economische uitbuiting (vage definitie)
- Slechts topje van de ijsberg is zichtbaar:
 - Slechts 48 klachten mensenhandel maar studies/analyses wijzen op grote omvang van het fenomeen
 - Maar initiatieven in de pipeline om ijsberg meer zichtbaar te maken
- Correcte toepassing regelgeving detachering is ook hier relevant
- Noodzaak van een coherente aanpak (arbeid, sociale zekerheid, justitie, vreemdelingenzaken, enz.)
- Voor werknemers-slachtoffers zonder papieren:
 - In arbeidsrecht bestaan er bv. al mogelijkheden om achterstallige lonen en vergoedingen en bijdragen op te vorderen
 - Maar betrokken werknemer riskeert gesloten centrum bij indiening klacht wegens mensenhandel: daarom omzetting vereist in BE. van art. 13,§4 EU Sanctierichtlijn (bescherming in de vorm van tijdelijke verblijfsrecht om procedure tegen mensenhandel/uitbuiting in te stellen)

Welke extra initiatieven zijn nodig tegen de praktijken van uitbuiting en mensenhandel, met inbegrip van een betere bescherming en begeleiding van slachtoffers?

- Werknemers met papieren (Single permit):
 - nog nieuw systeem
 - maar mogelijke concrete verbeteringen zoals betere toegang tot sociale zekerheid (want betrokkenen betalen sociale bijdragen) best bespreken in de beheerscomités van de sociale zekerheid
 - rekening houden met voorkoming constructies rond fraude met uitkeringen
- Aanpak van (buitenlandse) ondernemingen die zich uitgeven als uitzendkantoren en illegale arbeidskrachten ter beschikking stellen:
 - best alleen NACE-code toekennen door RSZ voor door de gewesten erkende uitzendkantoren
- Meer middelen en capaciteit voorzien voor sociale inspectiediensten

Comment protéger davantage les droits des femmes travaillant (de manière déclarée/non déclarée ?) dans les domaines de la domesticité et des services à la personne (activités domestiques et ménagères, garde-malades, garde d'enfants, filles au pair...) ?

- Consensus pour améliorer la protection effective
- Partenaires sociaux ont déjà pris certaines initiatives (ex. CCT pour les missions diplomatiques)
- Problématique:
 - Travailleurs domestiques particulièrement fragilisés :
 - Logement chez l'employeur (domicile)
 - Séjour parfois irrégulier du travailleur
 - Statut particulier de l'employeur (ex. ambassades, missions)
 - Manque de contrôles :
 - Le lieu de travail est le domicile de l'employeur
 - Immunité diplomatique de l'employeur (ambassades)

Comment protéger davantage les droits des femmes travaillant (de manière déclarée/non déclarée ?) dans les domaines de la domesticité et des services à la personne (activités domestiques et ménagères, garde-malades, garde d'enfants, filles au pair...) ? (Suite)

- Plainte pour exploitation:
 - Absence de protection de la victime dans le contexte d'un ordre de quitter le territoire
 - Quid de la transposition de la directive « sanctions » (voir supra)

- Autres pistes de solutions
 - Amélioration de la réglementation :
 - Cadre réglementaire renforcé pour les filles au pair (contrat de travail)
 - Améliorer la connaissance de la réglementation (peu connue): par ex. point d'information et de soutien pour le travail domestique

Comment protéger davantage les droits des femmes travaillant (de manière déclarée/non déclarée ?) dans les domaines de la domesticité et des services à la personne (activités domestiques et ménagères, garde-malades, garde d'enfants, filles au pair...) ? (Suite)

- Renforcement des contrôles :
 - Conditions des contrôles à domicile: renforcement des contrôles par le moyen des ICT
 - Problématique de l'immunité diplomatique
- Eléments de professionnalisation filles au pair domestique (ex. recours à un intermédiaire de type titre services)

Comment lutter contre le double retard salarial (écart de genre et écart "ethnique") des femmes d'origine étrangère (en particulier d'origine hors-UE) ?

- Salaires fixés par CCT :
 - En principe même fonction même salaire
 - Transparence des salaires (pour autant fixés par CCT)
 - Importance des CCT au niveau sectoriel
- Causes de l'écart salarial :
 - Problème d'accès au marché de l'emploi des femmes d'origine hors UE
 - Problème de volume de travail du groupe cible (travail à temps partiel, travail à durée déterminée)
 - Fonctions moins bien rémunérées - pas de développement des carrières - rigidités des pratiques
 - Problème de sous valorisation des compétences (infirmières avec un diplôme non reconnu dans le secteur du nettoyage, etc.)

Comment lutter contre le double retard salarial (écart de genre et écart "ethnique") des femmes d'origine étrangère (en particulier d'origine hors-UE) ? (Suite)

- Pistes de solutions
 - Renforcer la participation à la formation et à des initiatives pour stimuler le développement des carrières/l'entrepreneuriat
 - Améliorer les systèmes d'équivalence des diplômes et de reconnaissance des compétences acquises : un plan d'action nécessaire en la matière

